

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ДАЛЯ

Кафедра «Логістичне управління та безпека руху на транспорті»

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Директор ННІ транспорту
і будівництва

Кузьменко С.В.

“ ”

20__ р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1.1.03 ЦИВІЛЬНИЙ ЗАХИСТ

(шифр і назва навчальної дисципліни)

Ступінь вищої освіти _____

магістр

(бакалавр, магістр)

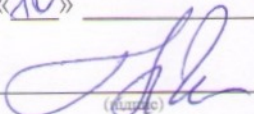
Факультет / інститут (назва інституту, факультету)	Галузь знань (шифр і назва галузі знань)	Спеціальність (шифр і назва спеціальності)	Освітня програма (назва освітньої програми)
ННІ Транспорту і будівництва	27 - Транспорт	273 - Залізничний транспорт	Інтероперабельність і безпека на залізничному транспорті

Розробники: Тарасов В.Ю., доцент кафедри ХтаОП, к.т.н., доцент
(прізвище та ініціали, посада, науковий ступень та вчене звання)

(підпис)

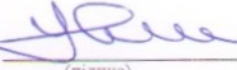
Робоча програма затверджена на засіданні кафедри логістичного управління та безпеки руху на транспорті.

Протокол № 2 від «10» _____ 202__ р.

Завідувач кафедри: (Чернецька-Білецька Н.Б.)
(підпис) (прізвище та ініціали)

Схвалено методичною комісією ННІ Транспорту і будівництва

Протокол № 1 від «23» 09 202__ р.

Голова методичної комісії: (Уваров П.Є.)
(підпис) (прізвище та ініціали)

Анотація навчального курсу

Цілі вивчення курсу:

Головна мета – формування у здобувачів вищої освіти здатності творчо мислити, вирішувати складні проблеми інноваційного характеру й приймати продуктивні рішення у сфері цивільного захисту, з урахуванням особливостей майбутньої професійної діяльності випускників, а також досягнень науково-технічного прогресу

Метою лекційних занять за дисципліною є розкриття загальних та специфічних теоретичних знань про загальні закономірності виникнення і розвитку небезпек, надзвичайних ситуацій, їх властивості, можливий вплив на життя і здоров'я людини та сформувати необхідні, в майбутній практичній діяльності спеціаліста, вміння і навички для їх запобігання і ліквідації, захисту людей та навколишнього середовища.

Метою практичних занять за дисципліною є закріплення лекційного матеріалу, придбання навичок роботи з методами прогнозування НС, побудови моделей їхнього розвитку, визначення рівня ризику та обґрунтування комплексу заходів вивчення засобів захисту працюючих.

Метою самостійної роботи за дисципліною є систематизація і закріплення одержаних теоретичних знань; формування вмінь використовувати нормативну і спеціальну літературу; розвиток пізнавальних здібностей і активності здобувача, їх творчої ініціативи, самостійності, відповідальності та організаційності; формування самостійності мислення, здібностей до саморозвитку, самовдосконалення і самореалізації; розвиток дослідницьких вмінь.

Результати навчання:

Знання: механізмів, методів та інструментів реалізації державної політики у сфері цивільного захисту щодо запобігання і реагування на НС на транспортних засобах і комунікаціях, перевезення небезпечних вантажів транспортом.

Вміння: проводити розрахунок і планування перевезень транспортними органами. Підготовку станцій (портів, пунктів) і транспортних засобів до масових перевезень. Порядок організації та проведення досліджень з оцінки стійкості об'єкта в надзвичайних ситуаціях

Передумови до початку вивчення:

Базові знання та уявлення з питань безпеки життєдіяльності, взаємодії людини з навколишнім середовищем у повсякденній діяльності, основ фізіології і раціональних умов праці, анатоμο-фізіологічних наслідків впливу на людину небезпечних, шкідливих і вражаючих факторів, захисту персоналу, населення.

Мета курсу (набуті компетентності)

Мета викладання дисципліни полягає у формуванні знань та умінь здійснювати особливості навчання здобувачів освіти з питань особистої безпеки, основ цивільного захисту та стереотипів поведінки в умовах загрози та виникнення надзвичайних ситуацій.

Вивчення даного навчального курсу призначене для формування, удосконалення та розвитку у здобувача вищої освіти наступних компетентностей:

ФК 04. Здатність розуміти і враховувати соціальні, екологічні, етичні, економічні та комерційні міркування, що впливають на реалізацію технічних рішень стосовно об'єктів та систем залізничного транспорту

ФК 05. Здатність демонструвати розуміння ширшого міждисциплінарного інженерного контексту і його основних принципів при вирішенні наукових та виробничих проблем об'єктів та систем залізничного транспорту

ФК 07. Здатність демонструвати розуміння правових рамок, що мають відношення до функціонування об'єктів та систем залізничного транспорту України, зокрема питання персоналу, здоров'я, безпеки і ризику (у тому числі екологічного ризику)

ФК 11. Здатність проводити роботи з підготовки виробництва, враховуючи ризики при плануванні або впровадженні технологічних процесів на об'єктах та системах залізничного транспорту

Що забезпечується досягненням наступних програмних результатів навчання:

РН 03. Критично осмислювати проблеми об'єктів та систем залізничного транспорту, у тому числі на межі із суміжними галузями тощо.

РН-6. Вміти оцінювати та прогнозувати соціально-політичні, економічні, техніко-технологічні, наукові процеси та явища, оцінювати їх вплив на показники роботи предметної галузі.

РН 13. Керувати технологічними процесами залізничних об'єктів та систем у відповідності з посадовими обов'язками, забезпечувати технічну безпеку виробництва в сфері своєї професійної діяльності.

РН 14. Виконувати техніко-економічні розрахунки, порівняння та обґрунтування процесів проектування, конструювання, виробництва, відновлення, експлуатації об'єктів та систем залізничного транспорту.

РН 15. Визначати ризики, забезпечувати особисту безпеку та безпеку інших людей у сфері професійної діяльності.

РН 19. Розробляти та оптимізувати параметри технологічних процесів об'єктів та систем залізничного транспорту, в тому числі з застосуванням автоматизованого комп'ютерного проектування.

Структура курсу

№	Тема	Години (Л/ПЗ)	Стислий зміст	Інструменти і завдання
1.	Цивільний захист населення України. Законодавство	2/1	Законодавство про цивільний захист населення України. Мета і завдання цивільного захисту. Планування заходів з питань цивільного захисту. Склад, режими функціонування, координуючі органи управління	Участь в обговоренні Тести Індивідуальні завдання
2.	Моніторинг та сценарний аналіз виникнення і розвитку надзвичайних ситуацій	3/1	Надзвичайні ситуації, причини виникнення та складові системи їх моніторингу. Найменування та визначення основних показників та номенклатура, позначення, розмірність і порядок визначення параметрів уражальних чинників джерел техногенних, які контролюються і підлягають прогнозуванню. Основні потенційні небезпеки в Україні з точки зору виникнення надзвичайних ситуацій.	Участь в обговоренні Тести Індивідуальні завдання
3.	Планування з питань цивільного захисту	2/1	Загальні принципи превентивного та оперативного (аварійного) планування заходів щодо зниження ризиків і зменшення масштабів надзвичайних ситуацій	Кейс Тести Індивідуальні завдання
4.	Методи розрахунку зон ураження від техногенних вибухів і пожеж та противибуховий і протипожежний захист об'єктів господарювання	4/2	Класифікація вибухо-, пожежонебезпечних зон. Характеристика ступенів руйнування. Методи розрахунку характеристик зон ураження при вибухах. Оцінка стійкості роботи	Участь в обговоренні Тести Індивідуальні завдання
5.	Прогнозування обстановки та планування заходів захисту в зонах радіоактивного, хімічного і біологічного зараження	2/1	Характеристика зон небезпечних геологічних процесів і явищ. Визначення показників, що характеризують ушкодження будівель, транспорту та обсяги завалів	Участь в обговоренні Тести Індивідуальні завдання
6.	Оцінка інженерної обстановки та соціально-економічних наслідків надзвичайних ситуацій	2/1	Забезпечення техногенної безпеки на підприємствах, в установах та організаціях, як складової частини цивільного захисту. Шляхи і способи підвищення стійкості роботи промислових об'єктів. Забезпечення надійного захисту та життєзабезпечення виробничого персоналу.	Участь в обговоренні Тести Індивідуальні завдання
7.	Забезпечення заходів і дій в межах єдиної системи цивільного захисту.	2/2	Управління і координація дій транспортних служб, включаючи контроль за переміщенням і використанням транспортних засобів, що беруть участь у ліквідації НС. Організація і проведення заходів щодо запобігання і реагування на НС на транспортних засобах і комунікаціях, включаючи терміновий ремонт і розширення магістралей. Комплексне використання різних видів транспорту для потреб цивільного захисту. Розрахунок і планування перевезень транспортними органами. Підготовка станцій (портів, пунктів) і транспортних засобів до масових перевезень.	Участь в обговоренні Тести Індивідуальні завдання

Рекомендована література

Базова

1. Стеблюк М.І. Цивільна оборона та цивільний захист: Підручник.– К: Знання-Прес, 2007.– 487 с.

2. Депутат О.П., Коваленко І.В., Мужик І.С., Цивільна оборона. Навчальний посібник / За ред. Кашина П.І. - Львів, "П.П. Васильович К.І.", 2005-338 с.

Законодавчі, нормативно-правові документи з питань цивільного захисту, техногенної та пожежної безпеки, навчально-методична література

Кодекс цивільного захисту України від 02 жовтня 2012 року № 5403-VI

Закони України

Закон України «Про правовий режим надзвичайного стану» від 16 березня 2000 року № 1550-III

Постанови Кабінету Міністрів України

1. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку класифікації надзвичайних ситуацій за їх рівнями» від 24 березня 2004 року № 368.

2. Постанова Кабінету Міністрів України «Про порядок фінансування робіт із запобігання і ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій» від 04 лютого 1999 року № 140

3. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку створення та використання матеріальних резервів для запобігання і ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій» від 30 вересня 2015 року № 775

4. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Положення про організацію оповіщення про загрозу виникнення або виникнення надзвичайних ситуацій та зв'язку у сфері цивільного захисту» від 27 вересня 2017 року № 733

5. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження методики оцінки збитків від наслідків надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру» від 15 липня 2002 р. №175

6. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку використання коштів резервного фонду бюджету» від 29 березня 2002 року № 415

7. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку забезпечення населення і працівників формувань та спеціалізованих служб цивільного захисту засобами індивідуального захисту, приладами радіаційної та хімічної розвідки, дозиметричного і хімічного контролю» від 19 серпня 2002 року №1200

8. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Положення про Державний реєстр потенційно небезпечних об'єктів» від 29 серпня 2002 року №1288

9. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку підготовки до дій за призначенням органів управління та сил цивільного захисту» від 26 червня 2013 року № 443

10. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку здійснення навчання населення діям у надзвичайних ситуаціях» від 26 червня 2013 року № 444 (із змінами, внесеними згідно з постановою КМУ від 26.07.2018 №592)

11. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку здійснення компенсації вартості послуг і розміру фактичних (понесених) витрат суб'єкту господарювання та громадянину, транспортні засоби яких залучені для вивезення населення із зони надзвичайної ситуації, районів можливих бойових дій, та внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України» від 14 серпня 2013 року № 581

12. Постанова Кабінету Міністрів України «Порядок ведення обліку надзвичайних ситуацій» від 9 жовтня 2013 року № 738

13. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Положення про добровільні формування цивільного захисту» від 21 серпня 2013 року № 616
14. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку утворення, завдання та функції формувань цивільного захисту» від 09 жовтня 2013 року № 787
15. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку проведення навчання керівного складу та фахівців, діяльність яких пов'язана з організацією і здійсненням заходів з питань цивільного захисту» від 23 жовтня 2013 року № 819
16. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку проведення евакуації у разі загрози виникнення або виникнення надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру» від 30 жовтня 2013 року № 841
17. Постанова Кабінету Міністрів України «Порядок надання та визначення розміру грошової допомоги постраждалим від надзвичайних ситуацій, які залишилися на попередньому місці проживання» від 18 грудня 2013 року № 947
18. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження переліку об'єктів, що належать суб'єктам господарювання, проектування яких здійснюється з урахуванням вимог інженерно-технічних заходів цивільного захисту» від 09 січня 2014 року № 6
19. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Положення про Єдину державну систему цивільного захисту» від 09 січня 2014 року № 11
20. Постанова Кабінету Міністрів України «Про Державну комісію з питань техногенно-екологічної безпеки та надзвичайних ситуацій» від 26 січня 2015 року № 18
21. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Переліку об'єктів державної власності, що мають стратегічне значення для економіки і безпеки держави» від 4 березня 2015 року № 83.
22. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження типових положень про функціональну і територіальну підсистеми єдиної державної системи цивільного захисту» від 11 березня 2015 № 101
23. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Типового положення про регіональну та місцеву комісію з питань техногенно-екологічної безпеки та надзвичайних ситуацій» від 17 червня 2015 року № 409
24. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Положення про спеціалізовані служби цивільного захисту» від 8 липня 2015 року № 469
25. Постанова Кабінету Міністрів України «Деякі питання використання захисних споруд цивільного захисту» від 10 березня 2017 року № 138
26. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку розроблення планів діяльності єдиної системи цивільного захисту» від 09 серпня 2017 року № 626
27. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку виявлення осіб з інвалідністю та інших мало мобільних груп населення, які проживають у зоні надзвичайної ситуації або можливого ураження, та організації їх супроводження» від 18 квітня 2018 року № 282
28. Розпорядження Кабінету Міністрів України «Про встановлення режимів підвищеної готовності та надзвичайної ситуації» від 26 січня 2015 року № 47-р.
29. Розпорядження Кабінету Міністрів України «Про схвалення Концепції розвитку та технічної модернізації системи централізованого оповіщення про загрозу або виникнення надзвичайних ситуацій» від 31 січня 2018 року № 43-р

Оцінювання курсу

За повністю виконані завдання студент може отримати визначену кількість балів:

Інструменти і завдання	Кількість балів	
	Денна форма	Заочна форма
Присутність на заняттях та засвоєння лекційного матеріалу за темами	75	-
Присутність на заняттях (у період настановної сесії) та своєчасне виконання самостійних практичних завдань у межах тем	-	60
Залік (тест)	25	40
Разом	100	100

Шкала оцінювання студентів

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D		
60-63	E	задовільно	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

Політика курсу

Плагіат та академічна доброчесність:

Дотримання академічної доброчесності за курсом ґрунтується на внутрішньо-університетській системі запобігання та виявлення академічного плагіату. До основних вимог за курсом віднесено - посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

Перевірка текстів на унікальність здійснюється однаковими для всіх здобувачів засобами: – за допомогою програмного забезпечення Unichек і засобів системи MOODLE; за Internet-джерелами – за допомогою програми Antiplagiarism.net.

Завдання і заняття:

Очікується, що всі здобувачі вищої освіти відвідають усі лекції і практичні заняття курсу. Здобувачі мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку здобувачі зобов'язані дотримуватися термінів виконання усіх видів робіт, передбачених курсом. Якщо здобувач вищої освіти відсутній з поважної причини, він/вона презентує виконані завдання під час консультації викладача. Здобувач вищої освіти має право на оскарження результатів оцінювання.

Поведінка в аудиторії:

Курс передбачає індивідуальну та групову роботу. Середовище в аудиторії є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної критики. На аудиторні заняття слухачі мають з'являтися вчасно відповідно до діючого розкладу занять, яке міститься на сайті університету. Під час занять усі його учасники мають дотримуватися вимог техніки безпеки.